"વિવિધગ્રંથમાળા" ગ્રંથાંક ૨૨૭થી૨૨૮ વર્ષ ૨૪ મું અં ૧૯૯૧

# ગામડીઆ નરદેવો

અને

# નવા વિચારની વાતો

લેખક—સ્વ૦ અમૃતલાલ સુંદરજી પઢીઆર
સ્થળઃ ચોરવાડ (કાઠિયાવાડ)

સસ્તુ સાહિત્ય વર્ધક કાર્યાલય તરફથી
મુદ્રક અને પ્રકાશક ભિક્ષુ-અખંડાનંદ
અમદાવાદ અને મુંબઈ-૨

મૂલ્ય રૂપિયા ॥=

[illegible]

# गामडीआ नरदेवो

अने

# नवा विचारनी वातो


लेखक—स्व० अमृतलाल सुंदरजी पढीआर

સ્થળઃ ચોરવાડ (કાઠિયાવાડ)



सस्तु साहित्य वर्धक कार्यालय तरफथी

સંપાદક અને પ્રકાશક ભિક્ષુ—અખંડાનંદ

અમદાવાદ અને મુંબઈ—૨

[illegible]

મૂલ્ય રૂપિયા ૧ા=

અમદાવાદમાં "સસ્તુ સાહિત્ય મુદ્રણાલય'
ભિક્ષુ–અખંડાનંદના પ્રબંધથી મુદ્રિત

# प्रकाशकनुं निवेदन

"ગામડીઆ નરદેવો" એ સ્વ. પઢિયારનું ગ્રામ્ય જનતાને લગતું પુસ્તક આજે વાચકવર્ગ સમક્ષ સાદર કરતાં આનંદ થાય છે. "વિવિધ ગ્રંથમાળા"ના સં. ૧૯૯૧ ના વર્ષનું આ બીજું પુસ્તક છે.

પુસ્તક વિષે સ્વ. લેખકે પુસ્તકના પહેલા પ્રકરણ **"ગરીબ ગામડીઆ લોકોની કેટલીક ખુબીઓ"**માં ઉલ્લેખ કર્યો છે અને તેનો સારાંશ પણ તેમણે પુસ્તકના છેડે **"ગરીબ ગામડીઆઓના જીવનમાંથી લેવાનો બોધ"** એ શીર્ષક હેઠળ આપ્યો છે. એટલે પ્રસ્તુત પુસ્તક વિષે ખાસ કંઇ લખવું પ્રાપ્ત થતું નથી; છતાં અત્ર તરફથી તેનો પરિચય આપવો અસ્થાને નથી. આ નીચે તે વિષે થોડુંક લખ્યું છે.

ભગવાન શ્રીકૃષ્ણે સ્વમુખે ઉચ્ચાર્યું છે કે **समोऽहं सर्वभूतेषु**–સર્વ ભૂતો પ્રત્યે હું સમાન છું. અને તેથી, પામર કોટીમાંથી ઉચ્ચ કક્ષાએ જવાની જિજ્ઞાસાવાળાને દેવોનો પરિચય આપવા માટે તેણે આ લોકમાં પણ દેવોને પ્રકટાવ્યા છે–અને એ દેવો તે–આ લોકમાં **परोपकाराय सतां विभूतयः** એ મંત્રને પચાવી ગયેલા, પરાર્થે જીવન વ્યતીત કરનારા માનવદેવો–સંસારમાં રચ્યા પચ્યા રહેવા છતાં જેમનું ધ્યેય પરોપકારમાંજ સદા રત રહેતું હોય તેવા દેવમાનવો. અને આવા દેવમાનવો શહેરમાં વસતા કરોડપતિઓ કે જેઓ પોતાનાં નામકીર્તિને ખાતર હજારોનાં દાન કરતા હોય તેઓનેજ આપણે દેવમાનવ માન્યા કરીએ તે તો ભુલભરેલું છે. એ રીતે તો તેઓ એરણની ચોરી અને સોયના દાનનું સુત્રજ ચરિતાર્થ કરતા હોય છે. એટલું દાન આપવામાં તેમને કંઇ ભારે પડી જતું નથી હોતું. એ ધનવાનોના દાનમાં તેમનો મુખ્ય ઉદ્દેશ તો નામ કમાવાનોજ હોય છે.

આપણે ખરા નરદેવોનાં દર્શન કરવા હોય તો ચાલો આપણા દેશના ગામડાઓ. શહેરના ઉપર જણાવ્યા તેવા કહેવાતા દાનવીરો અને પરોપકારીઓની તમને તેમની નામકીર્તિની જાહેરાતથી તરતજ જાણ થશે. પરતુ આ ગામડામાં વસતા નરદેવોને તો [illegible] પ્રખ્યાત કરનાર કોઇ નથી હોતું. ત્યાં તેમને તો માત્ર તેમના ગામના કે [illegible] જાણતા હોય છે. તેમના નામને દેશપરદેશમાં પ્રખ્યાત [illegible] નહિ હોય તેની તેમને [illegible] માત્ર પોતાના આત્મસંતોષ [illegible] પરોપકાર કરી [illegible]

આ [illegible] નરદેવો [illegible] નિ [illegible] જીવે [illegible] હોય છે અને [illegible]

છે કે આ પુસ્તકમાંથી સૌ કોઇને જાણવા મળશે.

સ્વ. પઢિયારજી સ્વર્ગના ઇજારદાર તરીકે જાણીતા થયા છે. સ્વર્ગના અનેક ભાગોનો તેમણે પરિચય કરાવ્યો છે, તો સ્વર્ગના દેવો- [illegible] કેમ ચૂકે? સ્વ. પઢિયારના દેવો અપ્સરાઓ સાથે [illegible] દેવો નથી; તેમના દેવોની કલ્પના વિમાનમાં [illegible] કુદરતી સૃષ્ટિસૌંદર્યનું નિરીક્ષણ કરનારા દેવોની [illegible] દેવો તો સાક્ષાત્ સદાકાળ આપણામાંજ વસ- [illegible] તેમની એ કલ્પના, સર્વાંશે દેવોનો સાક્ષાત્કાર [illegible]

[illegible] આસપાસમાં હોય છે. ત્યારે પણ આપણને [illegible] પણ બદલો માગ્યા સિવાય [illegible] અને સદાકાળ સહાય કરવાને તત્પર રહે છે. એ [illegible] કરતા અને પરોપકારનેજ પોતાનું જીવન- [illegible]

[illegible] આ પુસ્તકમાં રજુ કર્યા છે. એ પરથી [illegible] પરોપકારી પુરુષો કેવા હોય છે, તેઓ [illegible] જાનના જોખમે પણ તેઓ કેવા પરો- [illegible] નિખાલસ હૃદયના અને છતાં કેટલા [illegible] હોય છે; એ સઘળું લેખકે આ [illegible] નર્સો આ લોકના સાક્ષાત્ દેવજ છે.

[illegible] નર્સોને કેવી મુશ્કેલીઓનો અનુભવ કરવો પડે [illegible] અને સમાનપણે રહી [illegible] લેખકે ઉત્તમ રીતે વાચક [illegible]

[illegible] સદ્‌ગત લેખકે લખેલ [illegible] એ વાતો આપણામાં [illegible] નકલ કરવાનું મન [illegible] આવકારદાયક કરી- [illegible] દેવો બનવાને [illegible]

[illegible] નર્સોને [illegible]

[illegible] નમસ્ત

ભિક્ષુ—અખંડાનંદ

# अनुक्रमणिका

## ગામડીઆ નરદેવો



## નવા વિચારની વાતો

# શુદ્ધિપત્ર

| પૃષ્ઠ | પંક્તિ | અશુદ્ધ | શુદ્ધ |
|---|---|---|---|
| ૫ | ૭-૮ | કાપણી | તાપણી |
| ૨૧ | ૬ | તૂટ્યાં | તૂટ્યાં અને |
| ૩૩ | ૧૩ | હોગ | સોસંગ |
| ૪૧ | ૬ | તાગ | તેગ |
| ૪૨ | ૯ | ટાઢ | ટાઢમાં |
| ૮૦ | ૧૫ | છટતું | છૂટતું |
| ૮૬ | ૬ | છેરા | છૂરા |
| ૧૦૬ | ૨૬ | ત્યારે | જ્યારે |
| ૧૧૬ | ૧૨ | માટે | માટે, |
| ૧૧૭ | ૯ | શીંગડા) કે, | શીંગડા કે) |
| ૧૪૮ | ૭ | ધાગા | દાગા |
| ૧૫૩ | ૧૦ | રાજ્ય | રાજ્યે |
| ૧૫૫ | ૪ | ઉપડાવી | ઉપાડવી |
| ૧૫૭ | ૧ | ગામડીઓ | ગામડીઆ |
| ૧૭૦ | ૭ | રોટલા | રોટલા, |
| ૧૭૬ | ૨૭ | તો | તે |
| ૧૮૨ | ૩૩ | કુંમારી | કુંવારી |
| ૧૯૨ | ૧૯ | ગયા | ગઈ |
| ૨૦૪ | ૧૧ | જમાનામા | જમાનામાં |
| ૨૨૯ | ૩૩ | ઈશ્વરકૃપાથા | ઈશ્વરકૃપાથી |
| ૨૫૨ | ૩૨ | તે અહીં | તે સારૂ અહીં |
| ૨૮૦ | ૭ | રીતે કહેલી | કહેલી |
| ૨૮૨ | ૨ | સેંડાને | સેંડોને |
| ૨૮૩ | ૨૫ | હોડીઆ | હોડીઓ |
| ૨૯૨ | ૧૨ | ઉપાયોથી | ઉપાયોની |
| ૨૯૪ | ૨૯ | હોય | હો |
| ૩૫૪ | ૧૯ | બળકોના | બાળકોના |
| ૩૭૦ | ૧૮ | સરૂં | સારૂં |
| ૩૮૧ | ૧૨ | હકદાર | હરદાર |

# श्री रामायणनुं महत्त्व

**प्रीति करै रामायण माहीं, तेही सम भागयवंत कोउ नाहीं ॥**

"રામાયણ, એ જગતમાં જેનો જોટો મળતો નથી એવો અનન્ય સાહિત્યગ્રંથ છે." **વિવેકાનંદ**

"રામાયણથી ભારતવર્ષનો સ્વાર્થપરાયણતાનો દોષ જેટલો દૂર કરાયો છે; તેટલો કોઈ પણ નીતિવેત્તા, ધર્મવેત્તા, સમાજસુધારક, રાજપુરુષ કે રાજાથી પણ દૂર કરાયો નથી." **બંકિમચંદ્ર**

"કાવ્યનાં બંને અંગ—કવિ અને નાયક—ની બાબતમાં રામાયણના જોટાનો કોઇ પણ ગ્રંથ કોઇ દેશમાં મળે તેમ નથી. રામચંદ્ર સમાન પ્રખર સામર્થ્યવાળો તથા ઉદાત્ત નીતિવાળો કોઇ પણ પુરુષ જગતભરના ઇતિહાસમાં દેખાતો નથી; તેમ મહર્ષિ વાલ્મીકિ અને તુલસીદાસજી જેવી દિવ્ય પ્રતિભા તથા ઉચ્ચ કલ્પનાવાળા કવિ પણ કોઇ જણાતા નથી. હોમર તથા વર્જીલના "ઇલિયડ" તથા "ઇનીડ" અને મિલ્ટન કવિનો 'પૅરેડાઇઝ લૉસ્ટ' પાશ્ચાત્યોમાં ઉત્તમ ગણાય છે; પરંતુ એ બધા ગ્રંથો કરતાં રામાયણ ગ્રંથ કેટલો બધો શ્રેષ્ઠ છે ? કદાચ કોઈ કાવ્યશક્તિમાં હોમર વગેરેને વાલ્મીકિની બરોબરીએ બેસાડે; પણ તેઓના કાવ્યનાયકો ઍકિલિસ વગેરે નીતિની દૃષ્ટિએ તો રામાયણના રામચંદ્રાદિ કરતાં બહુ ઉતરતા છે. સારાંશ કે, રામાયણ માટે આર્ય લોકો જે અભિમાન ધરે છે તે યોગ્યજ છે." **ચિંતામણ વિ. વૈદ્ય**

"રામાયણ એ કહેવામાં તો એક મહારાજાનું જીવનચરિત્ર છે; પરંતુ વાસ્તવમાં તો એ ગ્રંથ આ સંસારના મળનો નાશ કરનારા અગ્નિરૂપ છે. એ અંધકારમા પ્રકાશ, સ્ત્રીઓનો ધર્મ, પુરુષોનું પૌરુષ, બ્રાહ્મણોનું બ્રહ્મતેજ, ક્ષત્રિયોનો ક્ષાત્રધર્મ, વૈશ્યોનું ધન, શૂદ્રોનો ધર્મ અને ગૃહસ્થાશ્રમી નરનારીઓનો સુખદીપક છે. એ ગ્રંથરૂપી તેજસ્વી દીપક હાથમાં રાખીને જે કોઇ તેના પ્રકાશમા ચાલે છે તે જીવનયુદ્ધમા કદી પણ હારવાનો નહિ." **સંતરામ શર્મા**

"રામાયણને વાચીને અમે કલ્પનાના કંઇક બની રહીએ છીએ. અમારામા ઉચા ઉંચા ખ્યાલ ઉપજે મનુષ્યના ભૂષણરૂપ સદ્‌ગુણો આવી હાજર થાય છે. સત્યાગ્રહ, પિતૃભક્તિ, પતિવ્રતાધર્મ, પતિકર્તવ્ય, પિતામાતાનો સ્નેહ, વિનય, ધીરજ, દયા, સારાશ કે માનુષી ગુણોનું એવુ કોઈ ચિત્ર નથી કે જેનું યથાર્થ રૂપ કવિએ પોતાની જાદુભરી કલમ વડે આમા આલેખ્યું નથી." **મિ. ગ્રીફિથ**